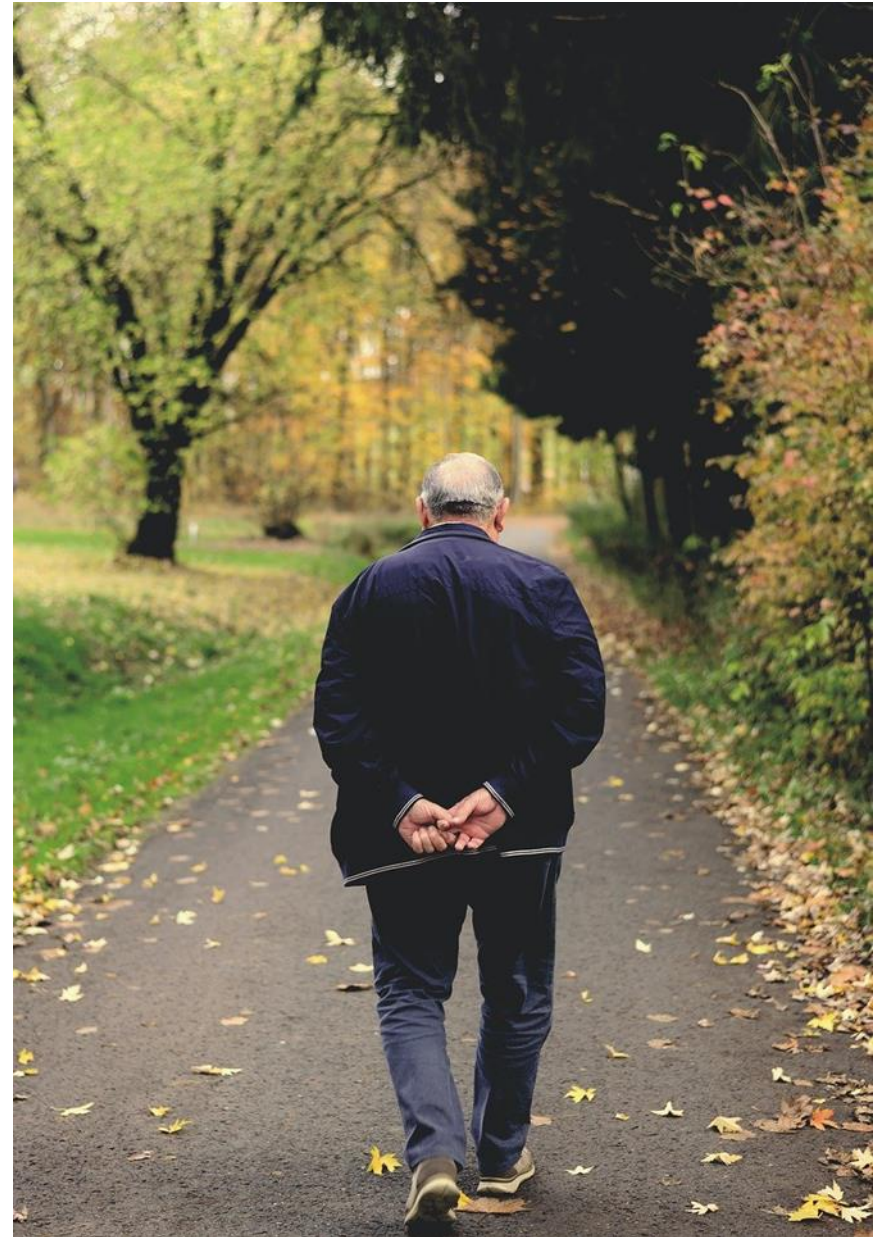


# 65 vuotta täyttäneen varhainen tuki

6. työpaja, juurruttaminen



# Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRP)

## Päijät-Hämeessä

Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväää kasvua. Rahoitus tulee EU:n elpymisvälineestä (Next Generation EU). Ohjelma sisältää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRP Recovery and Resilience Plan) ja sovittaa yhteen eri EU-ohjelmien rahoitusta.

Suomen kestävän kasvun ohjelma toteutetaan alueellisissa kehittämishankkeissa, joihin sosiaali- ja terveysministeriö myöntää valtionavustuksia. Ohjelmaa toimeenpannaan jokaisella hyvinvointialueella.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen (Päijät-Sote) kestävän kasvun alueellisen hankkeen tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisyä, digitalisaatiota ja palveluiden monimuotoisuutta, tiedolla johtamista sekä turvata henkilöstön saatavuutta. Ohjelmalle on myönnetty valtionavustusta vuosille 2022-2025.

EU-rahoituksen saajilla on yleinen velvollisuus ilmoittaa rahoituksen alkuperä ja varmistaa EU:lta saadun rahoituksen näkyvyys.



Euroopan unionin rahoittama –  
NextGenerationEU

# Asikkalan pilotti

Tilaisuudessa käytiin läpi Asikkalan pilotin kuulumiset.

- Asikkalaan on koottu varhaisen tuen verkosto, jonka on mahdollista ottaa koppia ikäihmisestä. Verkoston toimijat on koottu dialle 4.
- Päijät-Hämeen hyvinvointipalvelujen kehitys ry toimii pilotissa koordinaatoroolissa. Järjestö on luonut teams-alustan yhteydenpitoa varten ja verkostoa on perehdytetty tämän käyttöön.
- Asikkalan kunnassa on aloitettu viestiminen mahdollisuudesta varhaiseen tukeen.



# Varhaisen tuen verkosto

- Asikkalan kunnan senioriohjaaja
- Asikkalan seurakunta
- Päijät-Hämeen hyvinvointipalvelujen kehitys ry
- Päijät-Hämeen Muistiyhdistys ry
- Päijät-Hämeen Omaishoitajat ry
- Lahden Lähimmäispalvelu ry
- Avainsäätiö, Ruutuystävät
- Ikääntyneiden etsivä työ, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

## Konsultaatio

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ikääntyneiden asiakasohjaus ja gerontologinen sosiaalityö



# Työpajan tavoite

Jotta toimintamalli vakiintuisi osaksi Päijät-Hämeen alueen normaalia toimintaa, tarvitsemme

- varhaisen tuen verkostot kattamaan jokaisen Päijät-Hämeen kunnan
- keinot tavoittaa varhaisen tuen tarpeessa olevia ikäihmisiä
- toiminnan koordinaation



Työpajassa etsittiin ratkaisuja seuraaviin kysymyksiin:

- Miten saamme muodostettua varhaisen tuen verkostot Päijät-Hämeen eri kuntiin?
- Miten madaltaa ikäihmisen kynnystä hakeutua varhaisen tuen piiriin?
- Huom. Toiminnan koordinaatiovastuu varmistuu myöhemmin, joten tähän ei paneuduttu työpajassa.



# Varhaisen tuen verkoston hyödyt

Aiemmassa yhteisessä työskentelyssä on todettu, että varhaisen tuen ammattilaisten verkostomaisella työskentelyllä on mm. seuraavia hyötyjä:

- Kollegiaalinen tuki ja mahdollisuus pyytää neuvoa yli sektorirajojen
- Mahdollisuus yhdistää jo olemassa olevat ja käytettävissä olevat (rajalliset) resurssit
- Ammattilaisten helppo yhteydenpito sähköisen alustan välityksellä
- Ikäihmisellä on laaja tukiverkko, joka ottaa koppia
  - mahdollisuus saada apua myös silloin, kun ratkaisut eivät ole suoraviivaisia



# Varhaisen tuen verkostojen kokoaminen uudelle alueelle

Työpajassa nimettiin varhaisen tuen verkostoihin ja niiden toimintaan liittyviä haasteita. Haasteista kolme korostui vastauksissa:

- Verkosto ei aktivoidu tai sitoudu toimintaan
- Kaupungin tai kunnan vastinparin puuttuminen
- Ajan riittämättömyys etenkin toiminnan käynnistymisen yhteydessä

Nimettyihin haasteisiin etsittiin yhdessä ratkaisuehdotuksia.



# Haaste

## Verkosto ei aktivoidu tai sitoudu toimintaan

Uhkakuvana nähtiin, että uusia toimijoita ei saada joko innostettua tai sitoutettua toimintaan. Myös työntekijöiden vaihtuvuus voi vaikuttaa verkoston toimintaan.

Syynä sitoutumattomuuteen nähtiin luonnollinen tapahtumaketju: uudesta innostutaan helposti mutta pidempiaikainen sitoutuminen vaatii pitkäjänteisyyttä.

Verkoston jäsenten välillä voi myös olla kilpailua asiakkaista, mikä heikentää motivaatiota yhdessä tekemiseen.



# Ratkaisuehdotukset

## Toiminnan aktiivinen mainonta ja tiedon levittäminen

Verkostossa toimimisen mielekkyys löytyy erityisesti ikäihmisten kohtaamisesta ja mahdollisuudesta tarjota kokonaisvaltaista tukea.

Jotta varhaisen tuen verkoston toiminta käynnistyy ja myös pysyy elinvoimaisena, sen tulee tavoittaa ikäihmisiä. Siksi tunnettavuutta on tärkeää edistää toiminnan aktiivisella mainonnalla.

Myös syrjäkylillä asuvien ikäihmisten tulee saada tietoa mahdollisuudesta varhaiseen tukeen. Siksi on tärkeää tehdä yhteistyötä paikallisten kyläyhdistysten kanssa.



## Yhteistyöhön panostaminen

Vie aikaa ennen kuin uusi toiminta vakiintuu ja tulee tutuksi uudella alueella. Toiminnan jatkuvuuden ylläpitäminen vaatiikin muistuttelua yhteisestä suunnasta ja päämäärästä.

Työpajaan osallistuneet näkivät tärkeänä, että verkoston toimintaa aktivoidaan ja toimijoita sitoutetaan erityisesti kasvokkain toteutuvilla tapaamisilla.

Yhteistyön toteutumiseen tarvitaan jokaista verkoston jäsentä. Varsinkin toiminnan alkaessa yksittäisen toimijan (esim. kunnan työntekijän tai koordinaatoroolissa olevan) tulisi kuitenkin ottaa tästä enemmän vastuuta ja varmistaa luottamuksen rakentuminen verkoston jäsenten välillä.



# Haaste

## Vastinpari kaupungilta tai kunnalta puuttuu

Kaupungin tai kunnan edustajan mukana olo varhaisen tuen verkostossa nähdään tärkeänä.

Paikallisena tunnettuna henkilönä esimerkiksi senioriohjaaja voi olla tärkeä linkki verkoston, kunnan tai kaupungin, ikäihmisten sekä ikäihmisiä kohtaavien toimijoiden välillä etenkin tiedon kulun näkökulmasta.

Päijät-Hämeessä on kuitenkin kuntia/kaupunkeja, joista puuttuu ikäihmisten asioista vastaava kuntasektorin työntekijä.



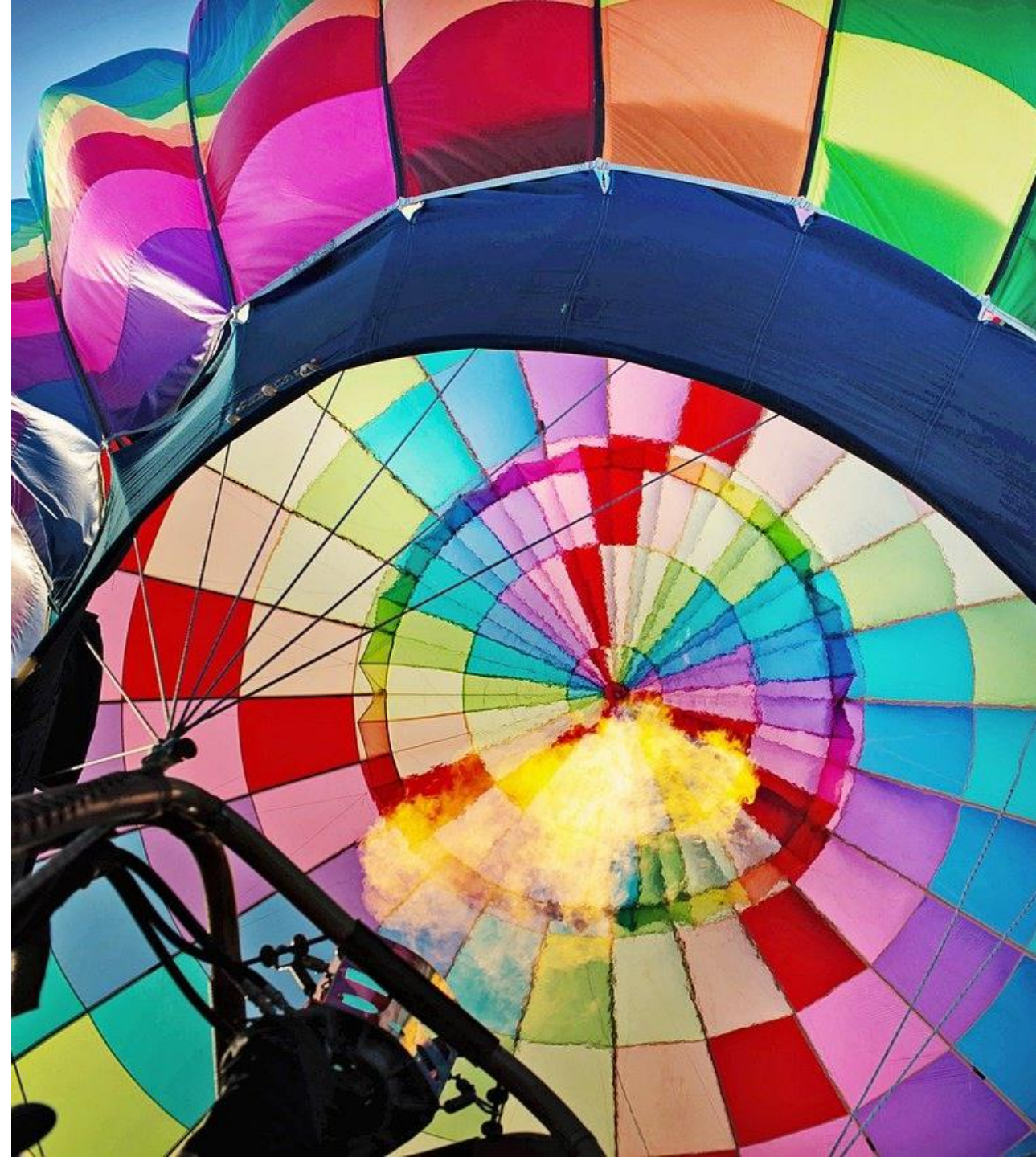
# Ratkaisuehdotus

## Verkoston aktiivijäsen

Verkostolla tulisi olla vähintään yksi aktiivinen jäsen, joka puhalttaa eloa yhteiseen tekemiseen myös kunnan tai kaupungin suuntaan.

Tämän jäsenen olisi hyvä olla tunnettu omalla alueellaan, herättää luottamusta sekä toimia aktiivisesti ja näkyvästi. Lisäksi jäsenellä on tärkeää olla hyvä yhteys kuntaan tai kaupunkiin.

Myös koordinaation rooli nähtiin erityisen tärkeänä silloin, jos toiminnalle ei löydy vastinparia kunnasta tai kaupungista.



# Haaste

## Ajan riittämättömyys

Osa varhaisen tuen ammattilaisista toimii koko Päijät-Hämeen alueella. Tällöin vaarana on, että aika ja resurssit eivät riitä yksilötyöhön. Vaikka toiminta voi pidemmällä aikavälillä helpottaa omaa työtaakkaa, se vaatii etenkin toiminnan alkaessa aiheeseen perehtymistä ja ajankäyttöä.

Ajan riittämättömyyden aiheuttamat haasteet nähtiin myös konsultaatioiden kohdalla. Jos konsultaatiopyyntöjä on paljon, asioiden selvittely ja konsultaatioihin vastaaminen voi viedä runsaasti aikaa.



# Ratkaisuehdotus

## Muovautuvat verkostot

Varhaisen tuen verkostojen on mahdollista muovautua esiin tulevien tarpeiden mukaisesti.

Verkoston jäseneksi voidaan kutsua useampi työntekijä yksittäisestä organisaatiosta tai innostaa useampi organisaatio mukaan toimintaan joko asiakastyön tai konsultaatioavun näkökulmasta.

Kokonaiskuvan hahmottamisen ansiosta koordinaation koettiin olevan tärkeässä roolissa ratkaisujen etsimisessä tilanteisiin, joissa verkoston toiminta kaipaa muutosta.



# 65 vuotta täyttäneen varhaisesta tuesta viestiminen



Tuen vastaanottaminen on helpompaa silloin, kun siitä kuulee turvalliseksi kokemassaan ympäristössä tai suoraan tutulta ihmiseltä.

Ikäihmisten varhaiseksi tavoittamiseksi onkin tärkeää viedä tietoa

- ikäihmisille heidän omaan arjen ympäristöönsä
- niille henkilöille, jotka työssään tai arjessaan kohtaavat ikäihmisiä sote-palveluiden ulkopuolella

Työpajassa pohdittiin, millä tavoin tai sanoin varhaisesta tuesta halutaan viestiä. Millaisen positiivisen muistijäljen tai mielikuvan haluamme varhaisesta tuesta jättää?



# Muistijälki, jonka haluamme jättää (1)

Verkosto näki tärkeänä, että varhaisesta tuesta kerrottaisiin mahdollisuutena: ikäihmisen ja ammattilaisen välinen kiireetön, arvostava ja luottamuksellinen kohtaaminen antaa avaimet ratkaisujen löytämiselle hankalaankin elämäntilanteeseen.

Ihminen on aina oman elämänsä päähenkilö. Toiminnasta kerrottaessa tulisikin korostaa sitä, että ikäihmisen ja ammattilaisen välinen ratkaisujen etsintä muotoutuu aina ikäihmisen toiveiden ja tarpeiden mukaisesti.

On myös tärkeää kertoa, että toiminnan piiriin on mahdollista palata uudestaan, jos elämäntilanne muuttuu avun saamisen jälkeen.

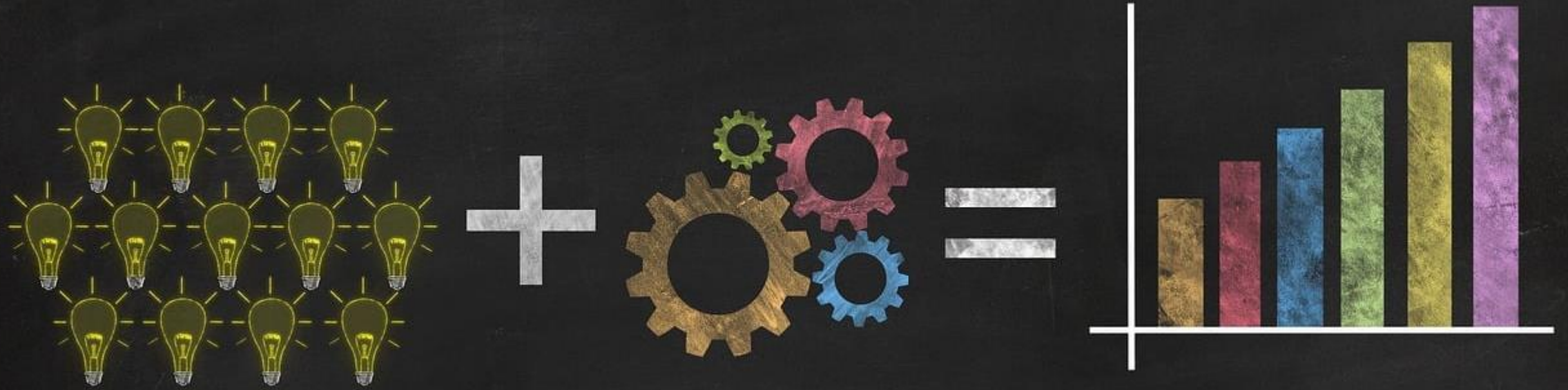


# Muistijälki, jonka haluamme jättää (2)

Tärkeänä nähtiin myös moniammatillisen tiimityön korostaminen. Varhaisen tuen ammattilaisten välinen yhteistyö tuo turvaa koko verkoston ottaessa koppia ikäihmisestä. Tällöin ikäihminen on aina oikeassa paikassa varhaisen tuen piiriin päästyään.

Koska varhaisesta tuesta vastaa alueen tutuista ammattilaisista muodostuva verkosto, sen jatkuvuus ei ole kiinni yksittäisestä rahoituksesta tai hankkeesta. Toiminnan pysyvyyden painottaminen onkin tärkeää luottamuksen, toivon ja turvallisuuden tunteen lisäämiseksi.





## Jatkosuunnitelma

- Asikkalan pilotti jatkuu, kokemuksista tiedotetaan koko verkostoa
- Koordinaatiosta vastaava varmistuu mahdollisesti vuoden 2024 loppuun mennessä
  - Ensi vuoden suunnittelu tämän mukaan
- Kysely verkostolle halukkuudesta osallistua varhaisen tuen viestinnän edistämiseen Päijät-Hämeen alueella



Kiitos!

